

| 9-11 |

**ЖОВТНЯ ' 2024
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ
УКРАЇНА**

МАТЕРІАЛИ

**X МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ | КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

**ДИЗАЙН ТА МИСТЕЦТВО
В КОНТЕКСТІ
СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ**

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ | 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ДИЗАЙНУ

**ДИЗАЙН ТА МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ
СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ**

Матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції

09–11 жовтня 2024 р.

Одеса • 2024 • Олді+

X Міжнародна науково-практична конференція
ДИЗАЙН ТА МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

УДК 7:316.42(062.552)

Д44

Редакційна колегія:

- *Чепелюк Олена Валеріївна* – голова редакції, ректор Херсонського національного технічного університету, доктор технічних наук, професор, Лауреат Національної премії України імені Бориса Патона.
- *Білик Анна Анатоліївна* – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету.
- *Колосніченко Олена Володимирівна* – доктор мистецтвознавства, професор кафедри мистецтва та дизайну костюма Київського національного університету технологій та дизайну, Лауреат Національної премії України імені Бориса Патона.
- *Кротова Тетяна Федорівна* – доктор мистецтвознавства, професор кафедри мистецтва та дизайну костюма Київського національного університету технологій та дизайну.
- *Склярєнко Наталія Владиславівна* – доктор мистецтвознавства, доцент кафедри архітектури та дизайну Луцького національного технічного університету.
- *Артеменко Марія Павлівна* – перший проректор Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент.
- *Полетасва Ганна Нораїрівна* – завідувачка кафедри дизайну Херсонського національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент.

Д44 **ДИЗАЙН ТА МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ:** матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції, 09–11 жовтня 2024 р. / за ред. Білик А.А. – Одеса: Олді+, 2024. – 260 с.
SOCIO-CULTURAL TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF MODERN DESIGN AND ART: proceedings of the IX International scientific and practical conference, 09–11 october 2024 / edited by Bilyk A.A. – Odesa: Oldi+, 2024. – 260 p.

ISBN 978-966-289-942-9.....DOI: 10.32782/978-966-289-942-9

У збірнику представлено матеріали X Міжнародної науково-практичної конференції «Дизайн та мистецтво в контексті соціокультурного розвитку», яка організована кафедрою дизайну Херсонського національного технічного університету та проходила 09–11 жовтня 2024 р. на онлайн платформі ZOOM
(<https://www.youtube.com/watch?v=XXeIsBbElJ0&t=14s>)

Автори опублікованих тез несуть повну відповідальність за достовірність викладеного матеріалу, за правильне цитування джерел та посилання на них та за всі інші відомості.

© Херсонський національний технічний університет,
автори тез, 2024

39	Коваль Сергій ОСОБЛИВОСТІ ДИЗАЙНУ ПАЛУБНИХ ПОКРИТТІВ ДЛЯ ЯХТ ТА КАТЕРІВ	102
40	Корницька Лариса ВИТОКИ АВАНГАРДУ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ	104
41	Корука Христина, Скляренко Наталія ПРОЄКТНІ КОНЦЕПЦІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ДИЗАЙНІ ГОТЕЛЬНОГО ПРОСТОРУ	106
42	Краснословодцева Галина, Васильєв Олександр ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ПРИ СТВОРЕННІ ДИЗАЙНУ РЕКЛАМИ УКРАЇНСЬКОГО БАНКУ	109
43	Крижановський Віталій КНИЖКОВИЙ ЗНАК ЯК ВІЗУАЛЬНИЙ ТЕКСТ. З досвіду викладання дисципліни «Проектування» на кафедрі дизайну ХНТУ	111
44	Крутова Оксана, Соколов Олександр ІНТЕГРАЦІЯ ТЕХНОЛОГІЇ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ДИЗАЙН УКРАЇНСЬКОГО ПЛАКАТУ	114
45	Кузєро Юлія, Білик Анна ДЕКОРУВАННЯ СТІН МОЗАЇКОЮ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ ЖИТЛА	115
46	Кузнєцова Світлана ПОЄДНАННЯ АКАДЕМІЧНОГО МАЛЮНКУ З ЦИФРОВИМИ ТЕХНОЛОГІЯМИ В ОСВІТІ: АРГУМЕНТИ ТА ПЕРЕВАГИ	118
47	Кульчинська Вероніка, Сергієнко Олена ВИКОРИСТАННЯ ТА ВПЛИВ ВИРОБІВ ЗІ СКЛА, ОБРОБЛЕНИХ ФАЦЕТОМ, НА ІНТЕР'ЄР	120
48	Курганська Анастасія, Силенко Юлія СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ ВІДЕОІГОР	122
49	Луговський Олександр ЗАСОБИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНОЇ СКЛАДОВОЇ В ДИЗАЙН-ОСВІТІ	124
50	Малюта Уляна, Крулик Богдан БАТИК, ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК В УКРАЇНІ	126

X Міжнародна науково-практична конференція
ДИЗАЙН ТА МИСТЕЦТВО В КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ

- 4. Економічна ефективність. Розуміння інженерних аспектів дозволяє дизайнерам створювати економічно ефективні рішення. Це включає оптимізацію використання матеріалів, зменшення витрат на виробництво та підвищення ефективності виробничих процесів. Такі знання допомагають дизайнерам створювати продукти, які є конкурентоспроможними на ринку.*
- 5. Міждисциплінарна співпраця. Інженерно-технічні знання сприяють кращій співпраці між дизайнерами та інженерами. Це особливо важливо в командних проєктах, де успіх залежить від ефективної комунікації та взаєморозуміння між різними фахівцями. Дизайнери, які розуміють інженерні принципи, можуть краще пояснити свої ідеї та вимоги, що сприяє більш ефективному вирішенню проблем і досягненню спільних цілей.*

Отже, можна констатувати, що інженерно-технічна складова формоутворення є невід'ємною частиною підготовки сучасних дизайнерів. Вона забезпечує функціональність, безпеку, естетику та економічну ефективність продуктів, а також сприяє інноваціям і міждисциплінарній співпраці. Врахування цих аспектів у навчальних програмах стане засобом підготовки дизайнерів, здатних створювати високоякісні та конкурентоспроможні продукти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Освітньо-професійна програма «Промисловий дизайн». Сайт кафедри дизайну. Черкаський державний технологічний університет. URL: https://drive.google.com/file/d/1vOHQ6FOykvj_WA-ZiPiJKqdtapn1kErE/view (дата звернення: 03.10.2024).

Малюта Уляна Олександрівна
студентка

Хмельницький національний університет

Крулик Богдан Володимирович
старший викладач

Хмельницький національний університет

ORCID ID: 0000-0002-9520-8116

Україна

БАТИК, ІСТОРІЯ ПОХОДЖЕННЯ ТА РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Техніка «Батик» – дуже поширений вид розпису в усіх куточках світу. Походить від країн Східної Азії [1].

Докази батику є частиною індонезійської традиції ще з п'ятого століття. Це було частиною всього їхнього життя, зображуючи народження,

одруження та смерть донині. Приклади одягу з батіку також можна знайти в єгипетських та індійських регіонах. Подібним чином археологи знайшли батик у гробниці фараона, тканину, вироблену восковим процесом, що датується 5000 роком до нашої ери. Однак найдавніше текстильне полотно батик, що датується п'ятим століттям, було знайдено в регіоні Тораджа на острові Сулавесі, індонезійському острові, розташованому на схід від Борнео.

Протягом 16-19 століть мистецтво батіка зазнало значних змін, особливо щодо його мотивів і філософії. Деякі з концепцій мали відношення до буддистів чи індуїстів, тоді як інші були адаптовані для ісламу, але зберегли традиційний мотив недоторканим, щоб зберегти ісламські ієрархії, цінності та соціальні звичаї, поширені в ту епоху [1].

Виходячи з цього, можна зрозуміти, що візерунки батіку символізують різні емоції та почуття завдяки своєму дизайну та стилю, так само кольори, які використовують майстри батіку в дизайні, мають символічне значення. В нашій культурі це відображено в символізмі домашнього тепла та затишку.

Під час нідерландської ери, ближче до 20-го століття, яванський батик використовувався купцями для торгівлі, що сприяло поширенню техніки фарбування воском у багатьох куточках світу. У вересні 2009 року ЮНЕСКО (Організація Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури) віднесла батик до нематеріальної культурної спадщини, спонукаючи до збереження цієї культурної текстильної спадщини. Тому індонезійців заохочують носити одяг із батіку, який може пов'язувати їх із їхньою природною спадщиною [1].

До нас ця техніка прийшла вже в досконалому вигляді, і на теренах України її тільки доповнили. Зважаючи на велику майстерність даного ремесла, варто зазначити, що процес малювання тканини є доволі складним, адже потребує ручного розпису. Цей тип техніки, де віск використовується для блокування барвника, називається «стійким фарбуванням». Віск допомагає тканині «протистояти» барвнику. Після фарбування вибраним кольором тканину промивають гарячою водою, щоб видалити затверділий віск. Щоб додати інші кольори або візерунки, процес повторюється. Вже пофарбовані ділянки та візерунки покривають воском; і нові візерунки можна намалювати або виштампувати. Наприкінці процесу створюється гарний різнокольоровий батик

Техніка «батик» згадується на нашій території в період ХХ століття, а саме в 50 роки і з того часу українські митці активно її розвивають, додаючи національні мотиви та елементи. Свою унікальну ідентичність в мистецтві відобразило чимало українських митців. В наших музеях можна знайти роботи виконані аквареллю, вітражем, мозаїкою, графікою.

В багатьох джерелах можемо зустріти імена таких художників, що займалися «батиком» чи не одними із перших: А. Алексахіна, Н. Вахмістров, К. Маліновська, С. Марголіна, І. Іноземцева та інші. Саме вони створили перші

композиції в техніці батика, в основі яких лежало класичне розуміння геометричного й рослинного орнаментів [2, с. 10].

Важливим є зображення культури в відтворенні батика. Переглядаючи роботи в даній техніці, ми можемо зустріти образ української берегині пов'язаний з давньою богинею Мокоша, яка вважається покровителькою прядіння і ткацтва. Символами Богині є прядка і веретено. Вона вважалася геніальною ткалею. Богиня родючості, води та жінки в староукраїнській міфології. За народним повір'ям, вона стриже овець і пряде нитку. В сучасному просторі можемо побачити берегиню роду в таких композиціях художньо-меморіального музею О. О. Осмьоркіна «Нової Генерації». Виконані в традиційних формах за новими технологіями, вони є сучасними версіями батика і вирізняються декоративністю, вишуканістю зображувальних засобів, художнім самовиразом. Втілені у батиках образи мають і національне підґрунтя, в основі якого - любов до рідної землі, знання історії, культури та мистецтва українського народу [3].

В ХХІ ст. зріс інтерес до ручної праці та мистецтва, що збільшує попит на унікальні авторські роботи. Техніка «Батик» приваблює митців та споживачів до створення неповторних робіт, занурення в її історію.

При розгляді робіт сучасних дизайнерів, ми можемо зустріти те, що вони інтегрують батик у свої колекції, створюючи одяг та аксесуари з унікальним оздобленням та візерунком. Українські дизайнери цим не лише підкреслюють індивідуальність бренду, але і привертають увагу до української культури на весь світ. Так як саме дані вироби несуть в собі історію та традиції.

З огляду зростаючої екологічної свідомості, майстри схиляються до використання натуральних барвників, таких як куркума, індиго та інших натуральних пігментів. Цим майстри показують, що створюючи витвір не обов'язково шкодити довкіллю, що є особливо важливим в сучасному світі, де екологічність стає важливим критерієм, якого ми також маємо притримуватись.

Можемо помітити, що сучасні українські майстри активно експериментують з поєднанням технік. Вони використовують цифровий друк у поєднанні з ручним розписом та елементами вишивки. Це дозволяє їм створювати нові візуальні ефекти, текстури, яких не можливо досягти традиційними методами. Через це український батик, має значний потенціал для експорту, особливо в контексті зростаючого інтересу до етнічних та культурних трендів світу. Унікальність та автентичність українського батика приваблює іноземців, які цінують культурну спадщину та ручну працю.

Батик – це мистецтво, яке об'єднує людей. Майстер-класи з батика допомагають людям різних вікових категорій та з різним рівнем підготовки знайти спільну мову і розкрити свої творчі здібності. Дана техніка стає все

більш популярною, і це не дивно. Адже батик – це не просто хобі, це спосіб життя.

Техніка батик в Україні є не лише мистецьким явищем, але й важливим елементом культурної дипломатії, який сприяє формуванню іміджу країни в світі. Вона демонструє здатність української культури до адаптації, інновації та збереження традиційних цінностей, що є ключовою частиною її стійкого розвитку в сучасному світі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Charlene, Lewis, «Batik Art – What Is the Art of Batik?..» Art in Context. July 11, 2023. Переклад з англійської мови. URL: <https://artincontext.org/batik-art/> (дата звернення: 03.10.2024)
2. Касьян Т. К. Батик : Навчально-методичний посібник до вивчення курсу «Батик» із дисципліни «Декоративно-прикладне мистецтво» з практикумом у навчальних майстернях для студентів IV курсів у галузі знань 0202 – Мистецтво за напрямом підготовки 6.020205 – Образотворче мистецтво. – Черкаси: Вид. від. ЧНУ імені Богдана Хмельницького, 2011. – 68 с. (дата звернення: 02.10.2024)
3. «Батик у всій його красі!» в рамках музейного арт-проєкту «Нова генерація». URL: http://osmerkinmuseum.kr.ua/ex/avt165_u.html (дата звернення: 04.10.2024).

Мартинюк Анастасія Юрївна

студентка 3 курсу

Луцький національний технічний університет

Білецький Олег Миколайович

аспірант

Луцький національний технічний університет

Склярєнко Наталія Владиславівна

доктор мистецтвознавства, професор

професор кафедри архітектури та дизайну

Луцький національний технічний університет

ORCID ID: 0000-0001-9188-1947

Україна

ДИЗАЙН ІНТЕР'ЄРУ СУЧАСНИХ ПРОДУКТОВИХ МАГАЗИНІВ: ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО ЗОНУВАННЯ

Інтенсивний розвиток торговельної індустрії знаменує створення нових форматів магазинів (табл. 1), удосконалюється дизайн та сама концепція крамниць [2]. В Україні ця сфера сьогодні суттєво трансформується, оскільки на це впливає ряд причин – повномасштабне вторгнення,